

Државен завод
за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Здравствени сметки

33_ЗДР.С/КИ_А_МК_2022_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за сателитски сметки	
1.3	Лице за контакт
Вилма Гудеска	
1.4	Звање на лицето за контакт
Советник	
1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
1.6	Електронска адреса
vilma.gudeska@stat.gov.mk	
1.7	Телефонски број
00389 3 295 780	
1.8	Факс
00389 2 3111 336	
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
12/05/2025	
2.2	Последна објава на метаподатоците
12/05/2025	

Државен завод за статистика

2.3	Последно ажурирање на метаподатоците
12/05/2025	
3	Статистичка презентација
3.1	Опис на податоците
- Тековни трошоци за здравството по здравствени функции и здравствени шеми, - Тековни трошоци за здравството по здравствени функции и даватели на здравствена заштита, - Тековни трошоци за здравството по даватели на здравствена заштита и здравствени шеми	
3.2	Систем на класификации
- ICHA-NC Класификација на функциите на здравствената заштита , - ICHA-NP Класификација на даватели на здравствена заштита - ICHA-HF Класификација на трошоци по здравствени шеми	
3.3	Опфат на сектор/и
Кодови од класификациите ICHA-NC, ICHA-NP и ICHA-HF, https://www.oecd.org/publications/a-system-of-health-accounts-2011-9789264270985-en.htm	
3.4	Статистички концепти и дефиниции
Концептите и дефинициите кои се користат во здравствените сметки се во согласност со: Систем на здравствени сметки, 2011 (A System of Health Accounts, 2011) , воспоставена од ОЕЦД , Евростат и СЗО https://www.oecd.org/publications/a-system-of-health-accounts-2011-9789264270985-en.htm Основни категории кои се пресметуваат во здравствените сметки се: - Трошоците направени во здравството според ICHA (Меѓународна класификација за здравствени сметки) и опфаќаат три димензии на трошоците и тоа според: • Функции на здравствена заштита (ICHA-NC), • Даватели на здравствени услуги (ICHA-NP) и • Трошоци по здравствени шеми (ICHA-HF).	
3.5	Статистичка единица
Здравствени субјекти	

3.6	Статистичка популација
Сите здравствени субјекти.	
3.7	Референтна област
-НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија),	
3.8	Временска покриеност
Од 2017 до 2022 година дефинитивни податоци.	
3.9	Базен период
Не е релевантно.	
4	Единица на мерење
мил. денари, денари (ден.)	
5	Референтен период
Година (календарска година од 01.01. до 31.12.)	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори
НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА - Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/1997, 21/2007, 51/2011, 104/2013 , 42/2014, 192/2015, 27/2016, 83/2018, 220/18, и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.31/20) https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/ - Програма за статистички истражувања 2023 – 2027 („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 29/23). https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B6%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/	
6.2	Споделување на податоци
Податоците сеуште не се испратени до Евростат.	
7	Доверливост

7.1	Доверливост - политика
1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/). . 2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/).	
7.2	Доверливост - третирање на податоците
Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/) и Политиката за доверливост (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/), индивидуалните податоци не се објавуваат. Но, доколку се обезбедува пристап до микроподатоци од соодветното истражување, тогаш треба да се наведат методите кои се користат за спречување на разоткривање на податоците.	
8	Политика за објавување
8.1	Календар на објавување
Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопштенија, кој се ажурира квартално.	
8.2	Пристап до Календарот на објавување
https://www.stat.mk/mk/%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%98%D0%B0%D0%B2%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/#	
8.3	Кориснички пристап
Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија “ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.	
9	Фреквенција на дисеминација
Годишна	
10	Достапност и јасност
10.1	Соопштенија
Во согласност со Стратегијата за дисеминација (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%99	

8%D0%B0/)_ StrategijaDiseminacija2014-2016mak.pdf), Соопштенијата се објавуваат годишно и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето: „Соопштенија“.

Здравствени сметки, 2022

<https://www.stat.mk/mk/stat/%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%B8-%D1%83%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D0%B5%D1%9A%D0%B5/zdravstvo/zdravstveni-smetki/zdravstveni-smetki-2022-godina/https://www.stat.gov.mk/PrikaziSoopstienie.aspx?rbtxt=144>

10.2 Публикации

Не е применливо.

10.3 Онлајн база на податоци

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_ZdrastveniSmetki/

10.4 Пристап до микроподатоци

Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика <https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/> (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели“. (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/profeduri/pristap-do-anonimizirani-mikropodatofi-za-nauchno-istrzhuvachki-feli/>).

10.5 Друго

Не е применливо.

10.6 Документација за методологијата

Методолошко објаснување, национално, <https://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=144&rbrObl=40>

A System of health accounts, 2011 - SHA (Систем на здравствените сметки), утврдена од ОЕЦД , Евростат и СЗО,

<https://www.oecd.org/publications/a-system-of-health-accounts-2011-9789264270985-en.htm>

Европски систем на сметки ECC

2010, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>

10.7 Документација за квалитетот

<https://ec.europa.eu/eurostat>

11 Управување со квалитет

11.1 Обезбедување на квалитетот

Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на Европскиот Кодекс за работа на европската статистика (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/kvalitet/kodeks-za-rabota-na-evropskata-statistika/>) и Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем (ESS Quality Assurance Framework- <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V2.0-final.pdf>). Критериумите за квалитет се утврдени и во Законот за државна статистика во член 46 и член 4в (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/>).

11.2 Оценка на квалитетот

Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнис процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM). Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

12 Релевантност

12.1 Потребни на корисниците

Податоците за здравствените сметки се користат од страна на **Владата, Министерствата и владини институции** при креирање и донесување на соодветни и целисходни одлуки кои влијаат на развојот на здравството, за макроекономски анализи, за подготовка на стратегии за развој на здравството како и за следење на степенот на реализација на усвоените стратегии.

-Здравствени институции може да ги користат податоците од областа на здравството за одредени анализи на тековите во здравството како би ги планирале своите активности.

-Аптеките одредени податоци може да ги користат за пазарни анализи како и за донесување на одлуки поврзани со нивното работење.

-Универзитети, професори, студенти, независни аналитичари, експерти и сл.

12.2 Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува **Анкета за задоволство на корисниците**. <https://www.stat.gov.mk/pdf/Anketa2019.pdf>

12.3	Комплетност
Не се пресметува.	
13	Точност и веродостојност
13.1	Севкупна точност
Методологијата на истражувањето и начинот на прибирање на податоците обезбедуваат солиден опфат и точност на податоците.	
13.2	Примерочни грешки
Не е применливо.	
13.3	Непримерочни грешки
14	Навременост и точност
14.1	Навременост
Временска разлика до дефинитивните резултати, T+23 месеци	
14.2	Точност
Податоците се објавуваат на денот, што е утврден (најавен) во Календарот за навременост.	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално и регионално ниво и споредливост со ЕУ земјите.	
15.2	Временска споредливост
Од 2017 до 2022 година. Податоците се агрегирани по ICHA (Меѓународна класификација на здравствените сметки), https://unstats.un.org/unsd/classifications/Family/Detail/1035. Должината на споредливата временска серија е 6 референтни години.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност

-Податоците за вкупните трошоци на населението на Република Северна Македонија (PCM) за извршените здравствени услуги, издадените лекови и медицински технички помагала се во согласност со методологијата *A System of health accounts, 2011 - SHA* (Систем на здравствените сметки), утврдена од ОЕЦД, Евростат и СЗО. Вклучени се и јавните, приватните и донираните средства. Обезбедена е меѓудоменска кохерентност на податоците и опфаќаат три димензии на трошоците, и тоа според:

- Функциите на здравствената заштита (ICHA-HC),
- Давателите на здравствени услуги (ICHA-HP) и
- Трошоците по здравствени шеми (ICHA-HF).

15.4 Внатрешна кохерентност

Внатрешна кохерентност на податоците е обезбедена, податоците се контролираат и анализираат при процесот на нивната обработка.

16 Трошок и оптовареност

Не е применливо.

17 Ревизија на податоците

17.1 Политика за ревизија на податоците

Ревизијата на податоците се прави во согласност со Политиката за ревизија на ДЗС: <https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%86%D0%B8/>

17.2 Практика за ревизија на податоците

Ревизија на податоците за составување на здравствените сметки се прави кога има методолошко подобрување, промени на методологија *A System of health accounts, 2011 - SHA* (Систем на здравствените сметки), утврдена од ОЕЦД, Евростат и СЗО, промени на европско ниво како што се промената на Европскиот систем на сметки ECC 2010, и во зависност од промените на статистичките истражувања кои се користат како инпут за пресметка.

18 Статистичка обработка

18.1 Извори на податоци

Основен извор на податоци за подготовка на табелите за трошоците за здравството се административни извори на податоци и податоци од статистички истражувања.

Главен извор на податоците се податоците од ФЗО на РСМ, податоците од годишните финансиски сметки на Централниот регистар на РСМ, од статистичките истражувања спроведени од Министерството за труд и социјална политика, Министерството за одбрана, Министерството за финансии и други релевантни институции.

18.2 Фреквенција на прибирање податоци

Годишна

18.3 Прибирање на податоците

Основен извор се податоците од ФЗО на РСМ.

Дополнителни извори се податоци од следните статистички истражувања:

„Годишните финансиски сметки на Централниот регистар на РСМ,
 „Статистичките истражувања спроведени од Министерството за труд и социјална политика,
 „Податоци од Министерството за одбрана,
 „Податоци од Министерството за финансии и др.

18.4 Проверка на податоците

Проверка се прави со споредување на три димензии на трошоците од здравство, и тоа според:

- Функциите на здравствената заштита (ICHA-NC),
- Давателите на здравствени услуги (ICHA-NP) и
- Трошоците по здравствени шеми (ICHA-NF).

18.5 Компилирање податоци

Податоците се внесуваат во апликација (HAprePT_Health Accounts pre-Production Tool) во MicrosoftAccess и истата е посебно прилагодена за земјата во која се користи.

18.6 Прилагодување

Не е применливо.

19 Коментар**A.1 Анекси**